

У 246. батаљону АБХО

БОРЦИ ПРОТИВ НЕВИДЉИВИХ ОПАСНОСТИ

Припаднике 246. батаљона АБХО посетили смо током марта и са командантом потпуковником Бојаном Влајићем и његовим сарадницима разговарали о томе шта тренутно раде, како се опремају, кадровски подмлађују, усавршавају и шта планирају у будућности.

Писац: Мира ШВЕДИЋ

Фото: Горан Станковић

Видимо их и зими и лети јер њихова обука траје током целе године. Препознатљиви су по заштитним оделима и маскама, најчешће са млазницама које распршују хемикалије за деконтаминацију. На вежбама их виђамо и са средствима детекције и дозиметрије док се у позадини простор боји димом у флуоресцентно зеленим и жутим тоновима. То су припадници 246. батаљона АБХО, савезници у борби против невидљивих опасности.

Више од 90 година постоје, а адреса на којој раде деценијама је иста – Крушевац, Лазарев град. Настали су доношењем Уредбе министра војске и морнарице Краљевине Југославије од 28. септембра 1932, којом је у Крушевцу формиран Барутански батаљон, прва регуларна јединица противхемијске заштите. Тада је утемељен правац трајног развоја и постојања атомско-биолошко-хемијске службе, данас једне од развијенијих у региону.

Атомско-биолошко-хемијску службу, чији је основни задатак противнуклеарно, противхемијско и противбиолошко обезбеђење Војске Србије, чини неколико јединица, а основу чине 246. батаљон АБХО, потчињен Копненој војсци, и Центар АБХО, који је потчињен Команди за обуку.

У 246. батаљону обучава се кадар наше војске за најсложеније изазове у све три мисије. Посетили смо их да видимо шта тренутно раде, о чему мисле и шта очекују у будућности. Командант тог батаљона је потпуковник Бојан Влајић. На почетку разговора најпре подсећа на задатке које је батаљон реализовао у блиској прошлости.

КРАТКО ПОДСЕЋАЊЕ

Ако посматрамо период од двадесетак година уназад, припадници 246. батаљона АБХО били су ангажовани на доста сложених, одговорних и изузетно захтевних задатака. Од 2000. до 2007. године учествовали су, у сарадњи са стручњацима Института „Винча“, на деконтаминацији рејона по коме је дејствовало муниципално са општинским уранијумом током агресије НАТО-а 1999. године и били су међу првим АБХО јединицама у свету која је успешно реализовала тај изузетно деликатан и сложен задатак. Од 2007. године ангажују се и на обезбеђењу административне линије према КиМ и контроли Копнене зоне безбедности. Током ванредне ситуације изазване обилним поплавама 2014. године, 246.

Потпуковник
Бојан Влајић

батаљон АБХО пружио је помоћ становништву на 16 локација у земљи, за шта је одликован златном медаљом за заслуге Указом председника Републике Србије у априлу 2015. године. Исте године, у току мигрантске кризе припадници 246. БАБХО ангажовани су на обезбеђењу државне границе са осталим службама безбедности Републике Србије. Учествовали су и у мултинационалним операцијама у мисијама УН у Републици Кипар, Републици Либан и у Централноафричкој Републици.

И поред свега тога, могло би се рећи да је један од већих изазова који се поставио пред јединицу било њихово ангажовање на спречавању ширења инфекције изазване корона вирусом. Припадници батаљона су од проглашења ванредног стања непрекидно, свим расположивим капацитетима, били ангажовани на дезинфекцији, првенствено ковид болница, клиничких и здравствених центара, амбуланти, геронтолошких центара, војних објеката, али и других јавних површина у земљи.

Последњих година значајније помажу цивилним властима у водоснабдевању становништва више општина у земљи.

ОБУКА КАО НАЈБИТНИЈИ ЗАДАТАК

Обука је, ипак, тежишни задатак јединице. Конципирана је тако да обезбеди врхунски оспособљене специјалисте за спровођење радњи и поступака НРХБ контроле и РХБ деконтаминације у условима употребе оружја за масовно уништење или акцидентних ситуација. Раздвојена је у два сегмента – на обуку јединица АБХ службе за НРХБ извиђање и обуку јединица за РХБ деконтаминацију, уз употребу заштитне опреме која обезбеђује потпуну заштиту људства при раду са контаминантима и средствима детекције, дозиметрије и деконтаминације.

Током процеса обуке припадници батаљона одржавају и унапређују ниво обучености од нивоа појединца

закључно са нивоом вода и чете, стичући поверење у опрему јединица АБХ службе.

– Обука у батаљону има за циљ достизање мисије јединице, а носиоци реализације су командири одељења и водова, док се за сложеније задатке ангажују и командири чета, који руководе обуком све време. Тежиште у обуци у овом периоду је на припреми потчињених јединица за реализацију задатака из домена посебних мера ПНХБ обезбеђења, са тежиштем на увежбавању и оспособљавању људства за РХБ деконтаминацију људи, наоружања, техничких средстава, земљишта и објекта и НРХБ контроли. У обуци се користе савремена средства детекције и дозиметрије, којима је батаљон опремљен уз примену тактика, техника и процедура које су имплементирани на основу стандарда јединица декларисаних за учешће у мултинационалним операцијама, а на основу програма Партнерства за мир – објашњава потпуковник Влајић.

То су кључни задаци који се прожимају кроз НРХБ контролу и РХБ деконтаминацију.

– Поред поменутих садржаја обучавања, са људством из батаљона реализује се обука и припрема за извршавање зада-

Капетан прве класе
Александар Лукић

Потпоручник
Петра Миленковић

така у Копненој зони безбедности, као и обука са савременим средствима која су уведена у употребу Војске Србије, од којих истичем даљински пилотиране ваздухоплове – додаје потпуковник Влајић.

Обука се реализује на ВК „Равњак”, полигону који инфраструктурно омогућава реализацију колективне обуке, закључно са јединицом нивоа чете АБХ службе.

– Ту се обука изводи уз коришћење реалних токсичних хемикалија, а ради очигледности у обуци. Оваква врста обуке реализује се у контролисаним условима и део људства из батаљона и из јединица КоВ-а оспособљавају се ради стицања увида у исправност и заштитна својства индивидуалне заштитне опреме, односно осетљивости средстава детекције и дозиметрије – објашњава командант батаљона.

Потпуковник Влајић истиче, као новину, да је од прошле године у процес обучавања батаљона интегрисана и обука јединице АБХО из бригаде Копнене војске. Са њиховим припадницима реализују се различити садржаји индивидуалне и колективне обуке, као врхунац стручног оспособљавања ради извршавања задатака из садржаја посебних мера ПНХБОБ за потребе јединица бригаде.

НА ПОЛИГОНУ РАВЊАК

Приликом наше посете јединици обили смо Војни комплекс „Равњак” на коме је у току била редовна обука припадника 246. батаљона атомско-биолошко-хемијске одбране. Ту смо затекли припаднике јединице како увежбавају поступке за спровођење нуклеарно-хемијско-биолошке контроле, а потом деконтаминације земљишта и покретних средстава.

Капетан прве класе Александар Лукић, командир чете у 246. батаљону АБХО, истиче да током процеса обуке припадници батаљона одржавају и унапређују ниво обучености.

– Обуку јединица АБХО за извиђање вршимо кроз увежбавање поступака осматрања нуклеарних и хемијских удара, извиђање праваца, рејона и зоне контаминираниог земљишта, као и хемијске и радиометријске лабораторијске анализе. Обука јединица за деконтаминацију одвија се кроз практичан рад на деконтаминационој станици АБХО, где се врши увежбавање уклањања радиолошког, неутралисање хемијског и уништавање биолошког контаминанта са површине тела људи, наоружања и моторних возила захваћених дејством оружја за масовно уништавање. Наша јединица опремљена је савременим средствима за детекцију и дозиметрију. Али, највећу снагу представља карактер,

одлучност, знање и способност наших професионалних војника, подофицира и официра – истакао је капетан прве класе Лукић.

На полигону је и његова млађа колегица потпоручник Петра Миленковић, командир вода за обезбеђење од НХ удеса, која каже да се јединица налази у периоду интензивне обуке и упознаје нас са оним што ћемо пратити на терену. То је обука из теме радиолошко-хемијско-биолошка деконтаминација техничких средстава и наоружања и деконтаминација моторних возила употребом мобилне платформе за деконтаминацију М09.

Потпоручник Петра Миленковић истиче да је професионални састав који смо затекли на Војном комплексу „Равњак” високо мотивисан и оспособљен за реализацију задатка у оквиру своје јединице. У то смо имали прилику и да се уверимо.

ОПРЕМАЊЕ

За успешан рад јединице неопходна је савремена опрема. Командант батаљона потпуковник Влајић наводи чиме је све јединица опремљена.

– Батаљон је опремљен савременим средствима детекције и дозиметрије, са моделима детектора РДС-200, КАМ и РАИД, који нам пружају добру основу за детекцију приликом извршавања наменских задатака

МЕЂУНАРОДНО-ВОЈНА САРАДЊА

– Када је реч о међународној војној сарадњи, део јединице ангажује се на мултинационалној вежби Платинасти вук. У првој фази вежбе са представницима страних армија реализују се теоретска и практична обука за употребу и наменско коришћење средстава НРХБ заштите, детекције, дозиметрије и деконтаминације. У другом делу вежбе практично се приказују способности јединице у складу са сценаријем извођења вежбених активности. Поред тога, према плану, сваке четврте године проверава се борбена спремност јединица декларисаних за учешће у МНОП, а батаљон у свом саставу има два вода који пролазе кроз процес оперативних способности по стандардима програма Партнерство за мир – каже командант батаљона.

јединице, а у широкој су примени у другим војскама у Европи. У њихову поузданост у раду приликом детекције и дозиметрије уверили смо се током обуке са реалним токсичним хемикалијама, коју је реализовао Центар АБХО за потребе батаљона и јединица Копнене војске. Тренутно је у развоју возило за извиђање на платформи возила заставе-терво. Око његовог опремања и прилагођавања нашим потребама за реализацију задатака НРХБ извиђања поред нас укључен је и Центар АБХО. Поред тога, декларисани вод опремили смо беспилотним ваздухопловима и сада сагледавамо и увежбавамо могућности извршење задатака извиђања из домена РХБ контроле уз помоћ ових средстава, а све

ради смањења ризика по контаминацију људства које може бити угрожено ангажовањем у контаминираној зони у зависности од врста контаминације.

ШКОЛОВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ КАДРА

Најзначајнији ресурс сваке јединице јесу људи, а служба АБХО има професионални састав са врло специфичним знањем.

– Кадар за специјалност АБХ службе школује се на Војној академији на студијском програму Технолошко инжењерство материјала и заштите – АБХ служба. Укључени смо у процес обучавања кадета треће године, док кадети четврте године већину садржаја реализују овде у Крушевцу, у Касарни „Цар Лазар” и на ВК „Равњак”, где имају практичну наставу. Блиско сарађујемо и са њиховим професорима и наставницима.

Наш саговорник истиче да воде бригу и о обнављању кадра. Раде на популаризацији војног позива и често обилазе хемијско-технолошку и медицинску школу у Крушевцу, како би међу ученицима завршених разреда промовисали војни позив и у перспективи извршили попуно тежишно професионалним војницима. Циљ им је, како каже, да млади схвате да Војска није само оружана сила већ и стабилан послодавац који може да пружи добре услове за рад и додатно образовање.

У јединици смо видели и доста жена, не само војника већ и официра и подофицира. У АБХ служби су оне равноправне са мушкарцима. Обављају дужности без проблема. Ово је таква служба да није претерано тешка нити оптерећујућа за жене, а имају и могућност да се додатно усавршавају и напредују у свом послу.

Командант прича и о томе колики нагласак дају на школовање и усавршавање својих припадника у иностранству.

– У последњем периоду смо активни што се тиче школовања и усавршавања официра у иностранству. Наша четири официра су успешно завршила Кривал курс – курс борбених способности за оцењивање јединица по стандардима НАТО-а. Многе старешине имале су прилику да учествују на међународним курсевима у Републици Чешкој и у Републици Немачкој. Када је кренуо концепт декла-

рисаних јединица, велики број старешина прошао је курсеве из различитих садржаја – детекције, идентификације и процеса извршења деконтаминације. Тамо су имали прилику да се упознају са савременим средствима која користе друге земље и видели су да и ми можемо да парирамо свим земљама из региона.

САРАДЊА СА ГРАДОМ И ВЕТЕРАНИМА

Батаљон је активан учесник у свим догађајима из живота и рада Града Крушевца и Расинског округа и блиско сарађује са њиховим институцијама, привредним организацијама и медијима. Заједнички учествују у обележавању значајних датума из историје, посебно Видовдана.

– Град нам увек излази у сусрет. Помогли су нам више пута око уређења инфраструктуре у касарни, а што сте тиче полигона „Равњак”, у плану је помоћ у делу који се односи на постављања платформи са надградњом. Разумевање и подршка су обострани, јер и ми увек помажемо грађанима када постоји потреба, а учествујемо у заједничким активностима где се труди-

ПРИПРЕМЕ ЗА ОБАВЕЗНО СЛУЖЕЊЕ ВОЈНОГ РОКА

Иако је Центар АБХО предвиђен за пријем војника на службу војног рока, ослањају се на 246. батаљон по питању инфраструктуре, јер се на полигону „Равњак” реализују специфични садржаји оспособљавања војника. Обе јединице задатак обуке војника сврставају међу приоритетне задатке и посвећују му велику пажњу и значајне ресурсе.

мо да приближимо војни позив грађанима. Укратко, сарађујемо на више фронтова. Батаљон се тренутно ангажује на водоснабдевању села Велики Шиљеговац, што је задатак који реализујемо већ дуже време.

Потпуковника Бојана Влајића смо на крају разговора и посете упитали како му се чини батаљон са места команданта, а он је кратко рекао:

– Задовољан сам нивоом способности јединице, мотивације, опремљеношћу и условима рада, а мислим да су и припадници батаљона задовољни својим послом. То показују врло добре и одличне оцене које постижемо. ▀

